

kakor v ptujskem okraju. To presoditi pripuščam vsem nepristranskim prebivalcem omenjenih okrajev, in prepričam sem, da gosp. odbornik želi ptujskemu okraju ravno tako koristiti, kakor jaz želim pomagati vsem štajarskim vinogradnikom po potrebi in mogočnosti. S spoštovanjem Alfred bar. Moscon.

Dostavek uredništva: Sicer nam ne bi bilo treba vsprejeti tega popravka, kajti baron Moscon s svojimi besedami ne popravlja naših trditvev, ampak jih le potrjuje. Vendar smo sprejeli njegove vrste, da se lahko pohvali, da je tudi enkrat v »Gospodarja« pisal.

(Sv. Marko na Ptujskem polju.) V nedeljo v noči ob 1/2 2 uri preplašilo nas je iz spanja tužno zvonjenje, ki nam je naznanjalo ogenj. Gorela je v Zabovcih hiša vdove Bezjakove pri Kokotovih, prav ona hiša, v kateri je leta 1892. umrl oče in dedek grozne smrti za kolero. Vdova hotela je pogledati pri živini, a neprevidno vzela le oljenko brez cilindra. Ta se ji prevrže v jaso, pa kmalu se ji posreči zadušiti plamen. Zapre hlev in hoče k počitku. A v nekih trenutkih švigne ogenj skozi streho nad hlevom. Vse domovje, 2 kravi in 2 teleti je pogorelo. Grozno se je razlegalo tuljenje uboge živine, ki se je živa pekla pod gorečim tramovjem. Bogu bodi hvala, da je močni veter pihal prav od severa ter tako zabranil da se nista užgali sosedni hiši na levi in desni. Preplašeni sosedje zamogli so le ubraniti, da se ogenj ni razširil k bližnjim hišam. Sin te nesrečne vdove prišel je domov od ponočevanja, ko že ni imel več — doma!

(Iz šole.) Gospa Marija Pirc, postala je stalna učiteljica v Dobovi pri Brežicah. Umrl je 27. pr. m. vodjaučitelj pri Sv. Lovrencu nad Ivnikom g. Ernst Bračko. Služboval je prej tudi pri Sv. Kungoti blizu Maribora. Bil je blag značaj, dober glasbenik in splošno priljubljen mož. Zapustil je vdovo s 5 otroki. Lahka mu zemljica! Gosp. Iv. Knapič pride kot nadučitelj k Sv. Antonu v Leskovcu. Gospica Amalija Danko je imenovana zopet podučiteljica na dekliski šoli v Ptuj.

(Pozor na Schulverein!) »Schulverein« ima 19 šol s 43. razredi in 37 otroških vrtcev, podpira pa 45 šol, med njimi na novo v Konjicah in Vuzenici (oho!) na Štajarskem, in 45 otroških vrtcev, med katere je prišel tudi vrtec v Brežicah in pride še oni v Slovenjem Gradcu. Več tisočakov je dal »Schulverein« za nemško šolo v Marenbergu. V čisto nemška zavoda kani še Schulverein spremiti dvojezični šoli v »nemških« trgih Slovenska Bistrica in Št. Lenart.

(Ormoška okolica.) Dne 20. t. m. po noči ob 10. uri nastal je ogenj na Humu pri posestnici Zorjan. Na enkrat je bilo vse poslopje v ognju. Ognjegasci iz ormoške okolice pod poveljem vrlega g. Staniča prihitali so hitro na pomoč ter rešili se nekaj stanovanja in pogasili ogenj, da je prišel sosed Škrinjar iz nevarnosti. Živino in nekaj druge robe rešila si je v začetku posestnica. Drugih radovednežev je bilo mnogo, pomagačev silo malo. Orožnik iz Ormoža jih je k delu moral priganjati. To nebi smelo več biti. Hvala ognjegascem, katerim za brizgalnico treba dobrih cest.

(Zadružno gibanje.) V Laškem trgu so si osnovali Slovenci posojilnico in konsumno društvo. Povsod, kjer snujejo konsumna društva, naj ne pozabijo, da je prej treba imeti posojilnico doma ali pa kje v najbližji bližini.

(Učiteljski Tovariš«) preide z novim letom 1900 v last zveze slovenskih učiteljskih društev ter bo izhajal kot šolsko-političen list. Mariborski »Popotnik« bo objavljaj samo pedagogične članke.

(Hum.) V petek 26. t. m. imeli smo tukaj popoldan točo, ki je gorice in sadovnike precej poškrbetala. Bog nas je naj čuva.

Iz drugih krajev.

(Kardinal dr. Missia.) Papež je določil, da njegov nečak grof Kamilo Pecci prinese nadškofu dr. Missii kardinalski klobuk.

(Vseslovenska delavska slavnost) v Ljubljani v nedeljo se je vrlo dobro obnesla. Že v soboto je bilo vse živahno v »Kat. Domu«. Slavnost je oviralo le neugodno vreme. Tudi mnogo Štajarcev je hodilo na slavnost.

(Kuga v Egiptu.) V egiptovskem mestu Aleksandriji je začela razsajati kuga. Velika nevarnost je, da se raznese kuga tudi v druge kraje, kajti pri tej bolezni je treba največje snažnosti, Aleksandrija pa je ravno jako nečedno mesto. Ostanke jedi, smeti ter sploh vse nepotrebne reči mečejo ljudje kar na cesto, kjer ostanejo in se množé, ako jih druge živali ne pobero. Poleg tega imajo Aleksandrinci slabo vodo. V Aleksandriji vlada že velik strah in ljudje beže na vse kraje. Ker se tudi po ladijah in po potovalcih lahko zanese kuga v druge kraje, ni izključeno, da pride ta huda morilka tudi k nam v Avstrijo. V Reki in Trstu že skrbno preiskujejo ladije in potovalce ter delajo priprave, da se kuga ne bo mogla širiti, četudi se zanese na avstrijske obali.

(Lep vzgled) krščanskega prepričanja je podal nadvojvoda Karol Štefan v Velikem Lošnju. Dne 10. t. m. sta njegovi hčerki Eleonora in Renata sprejeli prvo sv. obhajilo iz rok mil. škofa krškega msg. Mahniča. Farna cerkev, v kateri se je obhajala slovesnost, je bila okrašena s preprogami, cvetjem in zelenjem. Ljudstvo se je slavnosti udeležilo v mnogobrojnem številu. Sv. opravilo je pričelo ob poslednih, ter je cesarske visokosti na cerkvenih vratih sprejela domača duhovščina. Potem je mil. škof daroval tiho sv. mašo. Po evangeliju je mil. škof spregovoril slavnosti primeren govor do prvo-obhajank in njunih starišev, katerim se je zahvalil za njegovim vernim podani vzgled javnega izpričanja sv. vere. Hkrati s prvo-obhajankama so iz škofovih rok sprejeli sv. obhajilo stariši, dvorno osobje in služničad. Slavnost je sklenil vzvišen in Habsburžana dostojen čin. Duhovnik družbe Jezusove, katerega je nadvojvoda pozval iz Dunaja, da je vodil duhovne vaje za nadvojvodsko družino, dvorno in služno osobje, je po dokončani sv. maši stopil pred oltar ter v hrvatskem, italijanskem in nemškem jeziku navzočim naznanil, da se cesarski visokosti z vso družino posveté Presv. Srcu Jezusovemu. Glasno je duhovnik bral posvetivno molitev, katero je za njim glasno ponavljala nadvojvodova družina. Popoldne je bila slovesna obnovitev krstne obljube v navzočnosti mil. škofa, ki je k sklepu podelil blagoslov z Najsvetejšim. Pač spodbuden in pretresljiv vzgled žive vere!

(Nova knjiga) je izšla v Ljubljani. Imenuje se »Jezus Kristus pravi Bog.« Spisal jo je dr. Ivan Svetina. Knjižica se dobiva v »Katoliški bukvarni« in pri g. Ivanu Bonaču v Ljubljani. Stane 40 kr. Po pošti 3 kr. več. — Čisti dohodek je namenjen v prid notranji opravi za kapelico sv. Alojzija v novem posloju c. kr. višje gimnazije v Ljubljani. Knjižica bo dobro služila duhovnikom in vernikom.

Društvene zadeve.

(Mili darovi za družbo vednega češčenja): Njih milost prevzvišeni gospod knez in škof dr. Mihael Napotnik 25 gld., Podčetrtak 8 gld. 5 kr., Kameca 1 gld. 50 kr., Fram 10 gld., Sv. Vid na Ponikvi 11 gld., Sv. Marjeta na Pesnici 35 gld., Sv. Marija Magdalena v Mariboru 50 gld., Selnica pri Mariboru 110 gld., Čadram 10 gld., Jarenina 100 gld., Sv. Pavel pri Voljski 14 gld. 55 kr., Vurberg 5 gld. 27 kr., Rogatec 14 gld. 36 kr., Sv. Jurij na južni žel. 38 gld. 50 kr., Buče 7 gld. 28 kr.

(Na Teharjih) priredi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo 4. jun. svoj občni zbor o pol starih pri gosp. Štiglicu. Spored: 1. Poročilo dosejanega odbora in volitev novega odbora. 2. Prizor iz Teharske zgodovine.

(Za šolo na Muti) je nabral č. g. Jos. Cerjak 41 kron, katere so darovali sledeči p. n. gg. dr. A. Medved (na čast č. g. Koblarju) 5 K., J. Čede, J. Frangež, Neimenovan, Fr. Krulc, P. Zdravec, H. Režek, J. Fink, A. Cestnik, J. Pernat, M. Štrakl po 2 K., Fr. Kocbek in J. Topolnik po 3 K., P. Štefan 6 K., Jan. Vreže, Jurij Vreže iz Šmarja, dva neimenovana po 1 K. Čast. g. J. Somrek je nabral v veseli družbi v Remšniku 11 K., katere so darovali p. n. gg. J. Žmavc, Mandeliček in slov. kmetje na Remšniku po 2 kroni, P. Gregl, J. Smole, Kolar, M. Stolz in Azler po 1 krono.

(Za društvo duhovnikov) so vplačali meseca marca in aprila č. gg.: Vaclavik Rob. 17 gld., Cilensek Al. 15 gld., Repolusk Frid. 11 gld. (Ustan. dopl. let. do 1900), Zdolšek Fr. 10 gld., Čížek A. 10 gld., Hrastl Fr. 20 gld. (Ustan. in letn. doplačal.) Horvat Frid. 3 gld., Frangež Jan. 1 gld., Janžekovič Vid 5 gld., Prešern J. 2 gld., Gunčer Jožef 1 gld., Planinšek Jakob 1 gld.

(Bralno društvo na Frankolovem) priredi v nedeljo dne 4. junija t. l. po rani sv. maši društveno zborovanje. Potovalni učitelj g. Ivan Belé bo pokazal v različnih vinogradih kako se pravilno obdeluje in vzgojuje ameriška trta. K prav obilni udeležbi vabi najljubdeje predsednik.

(Kat. slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini) priredi svoj IV. shod v nedeljo, dne 4. jun. pri Sv. Marjeti ob Pesnici v gostilni g. Frid. Wrega. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Govorili bodo poslanec Robič, odvetnik dr. Pipuš in društveni tajnik. Shod bo zelo zanimiv. Marjetčani in sosedje na svidenje v obilnem številu! Po shodu prosta zabava s petjem.

(Dirkalno društvo) v Ljutomeru naznanja da se bo jesenska tekmovalna vožnja na Cvenu vršila na Male maše dan, dne 8. septembra t. l. Razdelilo se bode pri prihodnji dirki daril v vrednosti 1000 kron. Konjerejci, pripravite se!

(Gasilno društvo v Cezanjevih) prelozilo je svojo tombolo na nedeljo dne 4. junija, katere se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

(„Naša straža.“) Ustanovniki: Veleč. gg. Franč. Sal. Cizej, župnik v Šmartinu pri Šaleku, 10 K., Jernej Vurkelc, kaplan v Gornjem Gradu (II. obrok) 10 K., Josip Janžekovič, kapelan pri Sv. Petru pri Radgoni, 20 K. Letniki: Fran Jankovič, posestnik v Vitanji, 1 K., Jos. Sovič, župnik pri Svetem Lovrencu, 4 K., Posojilnica v Vitanji 20 K.

Gospodarske stvari.

Grozdna plesnoba.

Oidium Tuckeri. Piše A. K. oskrbnik.
(Konec.)

V »Slov. Gosp.« opisal sem na kratko bolezen pod imenom: »Grozdna plesnoba,« ter konečno navedel sredstvo, katero je proti tej bolezni najboljše.

Sedaj pride na vrsto, kdaj je čas žvepljanja? To vprašanje je za vsacega vinogradnika jako važno. Prvič se žvepla še pred cvetjem, kakor hitro so pognanki na trti dobro eden pedanj dolgi, ter da vidimo na trti že dobro razvit zarod (grozd), to je koncem meseca maja ali začetek junija, tedaj je čas za prvo žvepljanje. Prvo žvepljanje je najizdatnejše in najboljše, kajti ravno v istem času se trosi preseljujejo iz mladik na pognanke, listje in na zarod, ki povzročijo, da se grozdna plesnoba dalje širi po zelenih organih.

Napačno je prvič žveplati pričeti šele sredi ali proti koncu meseca avgusta, kar je bilo to slučajno lansko leto v Ormožkem in Ljutomerskem okraju in morda še tudi drugod. Takrat žveplati bilo je že prepozno, kajti bolezen bila je že jako razširjena, ter povzročila nekaterim vinogradnikom že mnogo škode.

Znan je pregovor, ki pravi: Po toči zvoniti, nič ne pomaga! Da je to resnica, prepričal se je lahko lansko leto marsikateri vinogradnik, kajti vsled poznega žvepljanja ni bilo pravega vspeha in vino imelo je zaradi tega večidel duh in okus po žveplu. Ker je prvo žvepljanje najbolj važno, zato le treba vsacemu vinogradniku paziti, da to delo opravi v pravem času.

Pri prvem žvepljanju naj se pazi tudi na to, da se trosi žveplo na pognanke, listje in na zarod (grozd).

Drugič je potreba žveplati, kakor hitro je grozdje odcvelo, ter se jagode nekoliko zdebelele. Pri drugem žvepljanju trosi se žveplo samo na grozdje. V krajih, kjer ta bolezen napada vkljub dvakratnemu žvepljanju, treba je žveplati tudi v tretjič. V tukajšnjih krajih zadostovalo bode dvakratno žvepljanje.

To delo vrši se naj počasi in enakomerno in pazi se naj na to, da se preveč žvepla na trte ne natrosi, kajti to je prvič nepotrebno; in drugič ni gospodarsko, ker se porabi preveč žvepla.

Žvepla naj se vselej v lepem vremenu, nikdar pa ne v mokrih dneh. Po žvepljanju mora biti vsaj par dni lepo vreme, kajti, ako je takoj po tem delu dež, je ves trud zaman, ker dež izpere vse žveplo s trt in pričeti je znova. Z uspehom žveplano grozdje ostane vedno zdravo in jagode enakomerno debele.

Vino napravljeno iz žveplanega grozdja ima sicer nekoliko duh in okus po žveplu, zlasti, če se na grozdje preobilo žvepla nahuje. Toda to naj vinogradnika nikar ne plaši, kajti duh po žveplu se popolnoma lahko odstrani. Odstrani se ga ravno pri prvem presnemanju (pretakanju) s tem, da se v lij dene 5 do 6 bakrenih pokrivačev ali ren, katere je treba večkrat obrisati. S tem, da pride vino z bakrom v dotiko, odtegne baker vinu ves duh po žveplu.

Napačna bi bila misel vinogradnikov, da bi se žvepljanje trt opustilo, kajti potem bolezen lahko uniči celo trgatve. Tudi drugod, kjer je pričela napadati ta bolezen, poprijeli so se z vso odločnostjo tega sredstva, gotovo tudi naši slovenski vinogradniki ne bodo zanemarjali tega važnega opravila.

Vsacemu velja pregovor, ki pravi: Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal! K.

Krvava ušica ali krvavka.

(Konec.)

Nekateri močno hvalijo v zatiranje zimskih jajec apnovanje, ki se najbolje priporoča

za ozdravljenje pritlikavcev in starih debel. V pozni jeseni ali po zimi odgrne se okoli debela 1 m na široko vsa prst do korenine, potem se poškrope korenine z navedeno raztopino in na nje se potrese žganega ali gašenega apna palec na debelo. Ko se je to storilo zagrne se zemlja zopet čez apno.

Zelo ušiva stara drevesa treba je pomladiti in sicer do 5 ali 6 letnega lesa, ostalo vejevje pa očisti in osnaži, kakor smo prej nasvetovali. Odpadke s tisočeriimi zalegami jajec poberi in sežgi. Pomlajenje naj se poskuša seobno pri takih drevesih, ki so vsled hudih viharjev in toče tako poškodovana da imajo težke rane; s tem preprečimo naselitev krvave ušice po ranah.

Z debel mladih drevesc odpravljaj ušice, da namažeš in opereš vse nabreklina in oteklina, kjer so se prejšno leto vgnezdile ušice, z omenjeno raztopino.

Vsa ta dela naj se vršijo čez zimo do zgodnje pomladi.

2. Uniči vse ušice, ki jih opazuješ na svojem drevju. Loti se tega dela uže meseca aprila, ko se začnejo ušice pomnoževati in seliti. Vsako zalego ušic, ki ti že od daleč pada v oči, poškropi in zamaži z znano raztopino. Da pokončaš zalege krvavk tudi v vrhu dreves, priskrbi si drevesno brizgalnico in če take ne moreš dobiti, je dobra tudi škropilnica, ki se rabi za trte. V brizgalnico nalij raztopine in poškropi zalege, ki na mah z volno vred izginejo.

Nekateri gospodarji tudi zmečkajo zalege ušic in vse razpoke zamažejo z lojem. Ne-poškodovane ušice, ki so še ostale, se pod mastjo zadušijo, druge se pa ne morejo takoj naseliti.

Vsakih 4 tednov moraš z nova pričeti boj zoper nesrečno golazen, posebno pa ne pozabi zatiranja krvavih ušic meseca julija in to zato, da se meseca avgusta ne prikaže tako ogromno število krilatih ušic, ki bi drugod svoj rod dalje razširjevale in množile. Vsakokrat pa namaži zatrto zalego z apnom, da v bodoče lahko najdeš mesto, kjer so bile nastopile ušice.

Posebno ne pozabi tako zaznamovati jablane, na katere se ušice najraje vgnezdijo kakor, vse zlate kosmače, kosmač ananas, Baumanov kosmač, karmelitar, vse Calville, rumeni Bellefleur, car Aleksander, rudeči astrakan itd.

3. Umij in osnaži z znano raztopino vsa drevesca, ki si jih od drugod nakupil za nove nasade, in sicer na deblu in vrhu, da se ne vtihotapi kruta sovražnica krvava uš. Ravno tako očisti in umij vse cepiče, ki jih dobivaš od drugod.

4. Izdalno gnojenje, ki se žalibog tolikokrat opuša, utrdi drevo in znano je, da krepkemu drevesu ne škodujejo toliko razne nadloge in bolezni, ki se ga lotijo. Pripoznati moramo sicer, da se tudi po navedenih pravilih krvava uš ne da popolnoma zatreti, kjer je edenkrat nastopila, a vendar bo skrbni in umni gospodar, ki se ravna po naših nasvetih, vsaj toliko dosegel, da ne bo poznati Bog ve kake škode in da bojo drevesa vzlic temu obilo sadu obrodila. F. P.

Upeljati kavo, ki bi pospeševala zdravje in ki bi objednem nadomestila neredilno, našim živecem škodljivo bobovo kavo, ali jo vsaj storila neškodljivo, to so skušali že dalj časa doseči vestni zdravniki in prijatelji človeštva. V Kathreiner-Kneippovi sladni kavi se je slednjič našlo nadomestilo, za to tako razširjeno navado, ki se skoro ne da več pogrešati, da se popije enkrat ali dvakrat na dan, tudi večkrat, nekoliko tople kave, katere zdravju ne škoduje, ki pa vendar zadovolji našemu namenu. Kathreiner-Kneippova sladna kava se je skazala zlasti gledé prijubljenega okusa bobove kave kot njena najizvrstnejša primes namesto doslej običajnih pomočkov, ki niso bili drugzaka kakor barvila. Samo ta kava ohrani ta dobi okus, ga stori še mnogo boljsega, milejšega in prijetnejšega. Slednjič se z uporabljavanjem tega domačega izdelka, (ki je pristen le v znanih izvornih zavrtkih z imenom Kathreiner, nikoli na vago na prodaj) v vsaki družini precej prihrani, in služi torej ta kava splošni blaginji v dvojnem oziru.

Loterijske številke.

Gradec 27. majnika 1899: 81, 35, 90, 59, 4
Dunaj " " " 71, 62, 59, 32, 60

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščete se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo adresu in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzui kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po izsrečkanju objavili v „Slov. Gosp.“)

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam se prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste restante.

Najboljše kose in srpe

po najnižji ceni se dobijo pri **Stefanu Kaufmannu**, železni stacunar v Radgoni. 2-6

Na prodaj.

sta dva posestva pri Sv. Marjeti poleg okrajne ceste. Prvo meri 17 oral 911 □ sežnje, drugo pa 21 oral 11000 □ sežnje. Popraša se pri lastnika **Francu Žliku** pri Sv. Marjeti na Pesnici. 1-3

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 19

Čevljarska prodajalna

s hišno opravo je na prodaj zavoljo odpotovanja po zelo nizki ceni. Naslov v Rušah št. 55. 1-2

Najlepši dar za sv. birmo

je in ostane, od visokoč. škofijstva potrjeni

1-3

molitvenik!

Velika zaloga od škofijstva potrjenih, v krasno izdelane platnice vezanih molitvenikov kateri se dobivajo po jako nizkih cenah v

Wiljem Blanke-jevi

knjig, podob vsake vrste, vizitni papir.

trgovini s knjigami in papirjem; prodaja pisalnega orodja, šolskih

Maribor, Grajski trg št. 7.

Priporočam svoje doma izdelane, 4 1/2 kilo težke, bakrene

vakuum

peronospora - brizgalnice, komad 11 gld. 3000 komadov že v rabi.

Bakrene plošče, cevi, izdelani kotli za žganje in pranje vedno v zalogi.

A. Fiebigler,

kotlar koroške ulice 6, v MARIBORU.